

בדרך כון אמרנה

מרבץ של ישראל מרץ שר התורה שליט"א

גליון נ
בלק תש"פ

דרך מצוותיך שו"ת בהלכה מרבינו

הלכות ברכת המזון

שאלה: ראיתי שנדפס בשם הדר"ג הטעם דקבעו לאשה ברכה מיוחדת בברהמ"ז, עפ"י הפס' ביחזקאל (מד, ל) 'להניח ברכה אל ביתך' וביתו זו אשתו (כדאי' ביומא ב, א) וכיון שמצווה על החלה קבעו לה ברכה נפרדת בשעה זו,

ויל"ע אם אפשר להוכיח זאת עוד ממה דאיתא בגמ' (ב"מ פז, א) ששאלו המלאכים את א"א איה שרה אשתך כדי לשגר לה כוס של ברכה, דמהנ"ל מוכח ג"כ דהאשה מתברכת בשעת ברהמ"ז.
תשובה: יתכן לומר כן.

שאלה: נשים שיושבות בסעודה לבדן האם צריכות לומר ד"ת על השולחן כדי שלא תחשב סעודתן לזבחי מתים כדאי' באבות (פ"ג מ"ג).
תשובה: נשים פטורות מת"ת.

בענין עשיית מלאכה בשעת ברכת המזון

שאלה: (סי' קצא סק"ה) האם מותר להרכיב משקפיים באמצע ברהמ"ז כדי שיוכל לברך מתוך הסידור או"ד דחשיב כמלאכה, שהרי כתב המ"ב דאפילו תשמיש קל אסור לעשות בשעת הברכה.
תשובה: לצורך ברהמ"ז ודאי מותר.

שאלה: (שם) בשאר ברכות, יש לשאול האם הליכה בשעת הברכה נחשבת להתעסקות והיא בכלל האיסור דלא תלכו עמי קרי.
תשובה: לא.

בדין ברכת האורה

שאלה: (סי' רא ס"א) בני ישיבות הסועדים בישיבתם האם צריכים לברך ברכת האורה.
תשובה: לא.

שאלה: הזמין אורחים לסעוד על שולחנו והם הביאו הלחם מביתם, האם עליהם לברך ברכת האורה.
תשובה: יכולים לכוון על שאר הסעודה. (שערי שיח)

דרך פקודיך

פנינים על פרשת השבוע

איך בלעם לא נבהל מהאתון שדיברה

וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֶתוֹן וַתֹּאמֶר לְבָלְעָם (כ"ב כ"ח)

ובמדרש רבה (פ"כ, ט"ו) מובא "התחילו תמהים שרי מואב שראו נס שלא היה כמוהו מעולם".

וכמעט בכל שנה חוזר רבינו על הדברים הבאים: הלא אדם רגיל ומיושב, שלפתע תתחיל הבהמה לדבר איתו, יתעלף מרוב פחד ויתפוס בהלה גדולה, ולכאורה בלעם חכם שבאומות, כשראה זה היה צריך מיד לתפוס עצמו ולחזור בתשובה, ואיך קרה שעומד להתנווכח איתה כאילו וזה מעשים שבכל יום.

וכנראה הביאור, שברוב רשעותו וגאוותו רצה להראות לאנשים אשר עמו, שאינו מתפעל בזה, כי הוא רגיל שבהמה מדברת איתו. ולכן הוא עומד ומסביר לה את דעתו שיראו שהוא חשוב.

אבל מה היה הסוף? שהבהמה ניצחה אותו ונשאר כבושה כנגד השרים!

בלעם נהפך לבעל מום

וַיַּעַל בָּלָק וּבָלְעָם פָּר וְאֵיל בַּמִּזְבֵּיחַ (כ"ג ב')
שלוש פעמים ניסה בלעם לקלל. בכל פעם לפני שהתחיל לקלל, הקריבו על שבעה מזבחות.

אלא שיש שינוי הבדל מי הקריב: בפעם הראשון נזכר שבלק ובלעם הקריבו יחד, ואילו בפעם השניה (פס' י"ד) ובשלישית (פס' ל') נזכר שרק בלק בנה את המזבחות, ורק הוא הקריב.

והפליא רבינו בזה (בטעמא דקרא): שאחרי הפעם הראשונה שבלעם ניסה לקלל, נהפך לבעל מום, (כי אמר 'ומספר את רבע בני ישראל' וגו' וכדאיתא נדה ל"א א') שנהי' סומא בעין אחת.

והלכה היא, שבעל מום פסול להקריב אפילו בבמה (זבחים ט"ז א') ודין זה גם בכך נח (כדאיתא במדרש ב"ר פ"ל, ו'), ולכן מהפעם השניה בלק בנה את המזבחות והקריב לבדו [וראה בט"ד עוד, שמה שבלעם היה חיגר ברגלו אין זה בעל מום כי רק שף מדוכתיה]. (שבענו מטובד)

דרך חוקיך

שו"ת על הש"ס מרבינו

- לא סודר ע"פ סדר הדף היומי -

מסכת שבת

דף ל.

מדוע אמרו בגמ' שיעקב אבינו מת

שאלה: "ודקאמר שלמה ושבח אני את המתים שכבר מתו וכו', וכשאמר זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך מיד נענה, ולא יפה אמר שלמה ושבח אני את המתים שכבר מתו". וצ"ב, הא יעקב אבינו לא מת.

תשובה: נטמן במערת המכפלה. ובפעם אחרת ענה: אגב.

ל:

מדוע יצא דוד המלך ע"ה לראות מי הוא המתעסק באילנות שאלה: "סליק ובחיש באילני נפק למיחזי". למה ומאי נפקא מינה לראות מי עושה זה.

תשובה: למחות בידו.

ההפרש בין התלמיד של רבן גמליאל לתלמיד של ר' יוחנן שאלה: "כי הא דיתיב רבן גמליאל וקא דריש, עתידה אשה שתלד בכל יום, ליגלג עליו אותו תלמיד, בא ואראך דוגמתן בעולם הזה, נפק אחוי ליה תרנגולת". וצ"ב דבב"ב (ע"ה). במעשה עם רבי יוחנן שלגלג עליו תלמיד, ושם נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות. ומדוע הכא ענה לו, ולא נתן בו עיניו וכו'. תשובה: כי שאל כענין ולא הבין.

אמאי לא הראה לתלמיד בר קורא

שאלה: "עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת וכו', אמר ליה בא ואראך דוגמתן בעולם הזה, נפק אחוי ליה כמיהין ופטריות, ואכלי מילת, נברא בר קורא". וצ"ב, מדוע לא הראה לו נמי בר קורא. תשובה: היינו הך.

לא.

מדוע שמאי החזיק את אמת הבנין

שאלה: שם: "דחפו באמת הבנין שבידו". אמאי תפס אמת הבנין בידו.

תשובה: זה שהי' בידו. ובפעם אחרת ענה: לישען עליו. (אריה שאג)

דבר העורך

חכמי ישראל היחידים המנהיגים אותנו בכל הענינים

בתקופה הזאת תקופה מבולבלת זאת, שנפל פחד גדול על חלקים גדולים מן העם, לצערינו מצאו רשעים עת זאת וששו עליה, ומנסים לערער עמודי העולם, דבר הפשוט שעליו חונכנו לא תסור ממנו ימין ושמאל, שבכל הענינים היחידים המנהיגים אותנו הם אך ורק חכמי התורה,

ושום אחר ללא יוצא מן הכלל לא נתייחס אליו לא לחומרא ולא לקולא, וכשצריך נשאל רבותינו אם לחוש לו, ובפרט שזכינו לשני עמודי האור ההולכים לפני המחנה רבן של ישראל מרן שליט"א, ומרן ראש הישיבה שליט"א.

חשוב להביא המחשה חיה לנעשה בימינו, שנראה איפה אנו נמצאים וממה להתרחק, דבר שנתגלגל לידי בסיעתא דשמיא בימים אלו, מעשה שסיפר רבינו (מתוך מנחת תודה) על בורותם הגדולה של עמי הארצות, כי פעם הלך אביו הסטייפלער לכורך ספרים כדי שיכרוך לו ספר מסוים, והנה כשנכנס הבחין כי הכורך יושב על... ערימת ספרים, התברר כי הכורך רצה להזק את הדבק היטב על הכריכה, ושלא כמו היום יש דבק חזק, הלה ישב על הספר אחרי הכריכה כדי שזו תחזיק ימים רבים,

הסטייפלער פנה אליו ואמר לו כי יש בזה משום ביזיון בספרי קודש, הכורך לא התפעל ואמר להסטייפלער אתה בקי בהלכות רבות אמנם, אבל בהלכות כריכת ספרים אני יודע, זה התחום שלי ואל תתערב, עפ"ל של אותו כורך.

אני חושב שהמסר מובן, רק נתחזק להתרחק מדיעות האנשים המסכנים שממשיכים דרכו של אותו כורך בצורות דומות, ולצעוד אך ורק בדרך רועי ישראל.

וזה כנגד זה עשה אלוקים, כנגד טומאת עמי הארצות זוכים אנו להרבות הקדושה, הכל בחסדים גדולים ועצומים שחמל עלינו הבורא לזכות להוציא כעת גליון 50, אימה וביראה כל שבוע מחדש גודל האחריות להוציא דברי אלוקים חיים מרבן של ישראל שליט"א, אך צימאון העז של הציבור הרוצים לרוות מאור החיים, בפרט בזמן מבולבל דרך הישרה לנהוג, לקבל דעת התורה ממנהיגם, זה דוחף כל שבוע מחדש.

נישא כפינו בתפילה אל אבינו שבשמיים שכשם שעזרנו עד כה יעזרנו ה' הלאה, ושלא תצא תקלה תחת ידינו בהבאת הדברים, שיהיה בצורה המדויקת, ושנזכה להנהגת רבינו מתוך בריאות איתנה עד ביאת גואל צדק, א"ס.

ברכת מזל טוב נשגר קדם רבן של ישראל לרגל הולדת נכדה לחתנו ראש ישיבות ארחות תורה הגאון הגדול ר' שרגא שטיינמן שליט"א, בת לנכדו הגאון ר' ישראל חיים גפן שליט"א מרבני ישיבת ארחות תורה.

לע"נ הרבנית הצדקנית
מרת טובה גיטל ב"ר הלל שינין ע"ה.
נלב"ע אדר"ח תמוז תש"פ

יו"ל ע"י קו דרך אמונה - 0799-211-666

לקבלת הגליון ניתן לפנות למייל - a0799211666@gmail.com

לתרומות והנצחות ניתן לפנות לפלאפון - 052-760-6474

הגליון יו"ל בסיוע עמותת נעשה אדם ע.ר. 580652063